

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 marca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że dla M. F. (poprzednio C.) miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. od 1 lipca 2016 r. stanowi kwota 542,28 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w dniach od 14 lutego 2017 r. do 15 lutego 2017 r. przeprowadził postępowanie kontrolne w zakresie zgłoszenia M. F. do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł.. W trakcie kontroli przedłożono umowę o pracę zawartą w dniu 1 października 2015 r. między (...) Sp. z o.o. reprezentowaną przez A. C., a M. C. na okres próbny od

1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. na stanowisku specjalistki do spraw kadrowo – płacowych, w wymiarze czasu pracy 1/10 etatu, z wynagrodzeniem podstawowym 471,60 zł brutto. Następnie została przedłożona umowa o pracę zawarta w dniu 31 grudnia 2015r. między (...) Sp. z o.o. reprezentowaną przez A. C., a M. C., na czas określony od 1 stycznia 2016r. do 31 października 2018r., na stanowisku specjalistka ds. kadr i płac, w wymiarze czasu pracy 1/10 etatu, z wynagrodzeniem podstawowym brutto 542,28 zł. Aneks do umowy o pracę zawartym dnia 1 lipca 2016r. między (...) Sp. z o.o. reprezentowaną przez A. C., a M. C. - z dniem 1 lipca 2016r. zmieniono wymiar czasu pracy na 1/2 etatu, rodzaj umówionej pracy na specjalista do spraw kadrowo-płacowych/informatyk, wynagrodzenie podstawowe netto na kwotę 3 134,08 zł. W krótkim okresie po zmianie warunków pracy tj. już od 4 października 2016 r. M. F. zostały wystawione zaświadczenia o niezdolności do pracy w okresie ciąży (od 4 października 2016 r. do 2 listopada 2016 r. oraz od 1 grudnia 2016 r. do 12 marca 2017 r.). Organ rentowy dodał, że tym samym M. F. miałyby zostać zatrudniona ze znacznie wyższym wynagrodzeniem na krótko przed roszczeniem o zasiłek chorobowy przypadający w okresie ciąży. Zdaniem ZUS świadczy to o tym, że zmiana wymiaru czasu pracy, z jednoczesną zmianą wynagrodzenia na kwotę 3 134,08 zł miało jedynie na celu skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego od nowej wyższej podstawy ich wymiaru.

/decyzja k. 131 - 133 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożyła w dniu 27 kwietnia 2017 r. M. F. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i zaskarżyła w/w decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzuciła naruszenie prawa materialnego art. 58 § 2 kc poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie polegające na stwierdzeniu, że zawarty przez odwołującą i (...) Sp. z o.o. aneks zmieniający rodzaj umówionej pracy ze specjalisty do spraw kadrowo – płacowych na specjalistę do spraw kadrowo – płacowych/informatyk, wymiar czasu z 1/10 na 1/2 oraz wynagrodzenie z wysokości 542,28 zł - na 3 134,38 zł stanowią czynność sprzeczną z zasadami współzycia społecznego, pomimo niewykazania przez organ o jakie zasady współzycia społecznego w niniejszym przypadku chodzi oraz na czym polega sprzeczność ww. działania z tymi zasadami oraz art. 18 ust.1 oraz art. 20 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez stwierdzenie, że przychodem stanowiącym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe M. F. stanowi kwota 542,38 zł, podczas gdy przychód z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy z (...) Sp. z o.o. wynosił 3 134,08 zł. W uzasadnieniu odwołania podniesiono, że w październiku 2015 r. M. F. została zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. kadrowo – płacowych w wymiarze czasu pracy 1/10 i z wynagrodzeniem w wysokości 542,28 zł, ale co istotne posiadała ona wówczas wiedzę i doświadczenie niezbędne do wykonywania powierzonej jej pracy. Powierzenie zaś M. F. większej ilości zadań w lipcu 2016 r. wynikało ze zmiany zakresu obowiązków, a nadto wiązało się z okolicznością, że do końca czerwca 2016 r. odbywała sesję egzaminacyjną. Po ukończeniu trzeciego roku studiów (...) mogła zatem podjąć pracę w wymiarze 1/2 etatu, co we wcześniejszym okresie jej zatrudnienia tj. od

1 października 2015 r. nie było możliwym ze względu na trwający wówczas semestr zimowy oraz semestr letni. W ocenie skarżącej powyższa decyzja nie jest prawidłowa i została wydana z naruszeniem ww. przepisów prawa. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne M. F. wynika z wynagrodzenia określonego w umowie o pracę w ramach zatrudnienia przez pracodawcę (...) Sp. z

o.o. i wynosi 3 134,38 zł. Skarżąca wniosła także o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/odwołanie k.2 – 5 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie k. 79 – 80/

Na rozprawie w dniu 15 listopada 2017 r. płatnik składek przyłączył się do odwołania.

/protokół rozprawy z dnia 15 listopada 2017 r. min. 00:02:31 płyta CD k.129/

Na rozprawie w dniu 23 lipca 2018 r. pełnomocnik wnioskodawczynie poparł odwołanie, a płatnik składek przyłączył się do stanowiska odwołującej się. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych określając wartość przedmiotu sporu na kwotę 9 600,00 zł.

/oświadczenia pełnomocnika wnioskodawczynie, płatnika i pełnomocnika ZUS - protokół rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. min.00:21:02 – 00:42:16 płyta CD k.278/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie M. F. legitymuje się wykształceniem średnim. Od dnia 1 października 2012 r. M. F. była studentką Politechniki (...), Wydziału Fizyki (...), (...) i Matematyki Stosowanej, a począwszy od marca 2016 r. nie uczestniczyła w zajęciach. W dniu 26 października 2016 r. została skreślona z listy studentów.

/zeznania wnioskodawczynie min.00:04:53 – 00:17:47 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r.- płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:26:01 – 01:04:49 rozprawy z dnia 14 maja 2018 r. - płyta CD k.202 , min.00:02:43 – 00:17:35 rozprawy z dnia 14 lutego 2018 r. , płyta CD k.193; zaświadczenie k.266, karta okresowych osiągnięć studenta k.268 – 269/

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (z siedzibą w Ł. przy ulicy (...)) powstała w lipcu 2015 r. W zakresie prowadzonej działalności gospodarczej spółka zajmuje się świadczeniem usług kadrowo-płacowych, rachunkowo-księgowych, a także doradztwem podatkowym. Udziałowcami spółki są A. C. (posiadająca 40 udziałów o łącznej wartości 4 000,00 zł) oraz R. C. (posiadający 10 udziałów o łącznej wartości 1 000,00 zł).Prezesem zarządu spółki jest A. C..

/wyciąg z KRS k.116 – 119 akt ZUS; zeznania A. C. min.00:17:47 – 00:21:02 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:40:55 – 01:04:14 rozprawy z dnia 15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129/

M. F. jest córką R. C. oraz A. C..

/okoliczność bezsporna/

Przed rozpoczęciem prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, A. C. wspólnie z mężem R. C. prowadziła działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej (pod firmą (...) s.c.). W związku z zakończeniem na przełomie lipca oraz sierpnia 2015 r., prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej - (...). z o.o. przejęła część dotychczasowych klientów spółki cywilnej (m.in. spółkę (...)). (...) Sp. z o.o. zatrudnia pracowników zarówno w oparciu o umowy o pracę, jak i umowy cywilno – prawne.

(...) Sp. z o.o. przedstawiały się następująco:

- 2015 r. – 87 656,44 zł

- 2016 r. – 445 950,90 zł

/zeznania A. C. min.00:17:47 – 00:21:02 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:40:55 – 01:04:14 rozprawy z dnia 15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129; zestawienie przychodów i dochodów płatnika k.167; zestawienie osób zatrudnionych w firmie płatnika k.164 – 170/

Od 2012 r. A. C., w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej prowadzonej pod firmą (...) (z siedzibą w Ł. przy ulicy (...)) zawierała z M. F. umowy zlecenia. Taka forma współpracy wynikała z faktu, iż M. F. była studentką studiów dziennych i z uwagi na ograniczenia czasowe nie mogła podjąć zatrudnienia w formie umowy o pracę. W dniu 1 stycznia 2014 r. A. C. w ramach ww. działalności zawarła z M. F. (noszącą wówczas nazwisko C.) umowę zlecenia na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. Na mocy umowy zlecenia M. F. powierzono wykonywanie prac polegających na wprowadzaniu dokumentów do programów księgowych i płacowych. Umowa zlecenia została rozwiązana w dniu 30 września 2016 r. W ramach umowy zlecenia wnioskodawczyni pracowała w różnych godzinach, a obowiązki te zawsze wykonywała w biurze mieszczącym się przy ulicy (...) w Ł..

/umowa zlecenia k.140; rozwiązanie umowy zlecenia k.141; zeznania A. C. min.00:17:47 – 00:21:02 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:40:55 – 01:04:14 rozprawy z dnia 15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129; zeznania wnioskodawczyni min.00:04:53 – 00:17:47 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:26:01 – 01:04:49 rozprawy z dnia 14 maja 2018 r. - płyta CD k.202; min.00:02:43 – 00:17:35 rozprawy z dnia 14 lutego 2018 r. - płyta CD k.193/

W oparciu o umowę zlecenia M. F. współpracowała także z firmą (...) s.c. w zakresie tożsamyh czynności co z firmą (...).

/zeznania wnioskodawczyni min.00:04:53 – 00:17:47 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:26:01 – 01:04:49 rozprawy z dnia 14 maja 2018 r. - płyta CD k.202 , min.00:02:43 – 00:17:35 rozprawy z dnia 14 lutego 2018 r. - płyta CD k.193/

W dniu 1 października 2015 r. między (...) Sp. z o.o. reprezentowaną przez A. C., a M. F. (noszącą wówczas nazwisko C.) doszło do zawarcia umowy o pracę na okres próbny od 1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. M. F. powierzono obowiązki pracownicze specjalisty do spraw kadrowo – płacowych w wymiarze czasu pracy wynoszącym 1/10 etatu oraz wynagrodzeniem podstawowym w wysokości 471,60 zł. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano siedzibę spółki. Do powierzonych M. F. obowiązków należało: naliczanie list płac, sporządzanie deklaracji ZUS, prowadzenie dokumentacji pracowniczej, ewidencjonowanie czasu pracy pracowników, rozliczanie urlopów wypoczynkowych, prowadzenie akt osobowych, kontakt w zakresie pracowników z Komornikami, Urzędem Skarbowym, ZUS itp., sprawdzanie pod względem merytorycznym i formalnym dokumentów, zarządzanie sprawozdawczością GUS w zakresie kadr i płac, inne zadania delegowane przez Pracodawcę,

/umowa o pracę k.96 akt ZUS , zakres obowiązków k.99 akt ZUS/

W dniu 31 grudnia 2015 r. między (...) Sp. z o.o. reprezentowaną przez A. C., a M. F. (noszącą wówczas nazwisko C.) doszło do zawarcia umowy o pracę na czas określony od 1 stycznia 2016 r. do 31 października 2018 r. M. F. powierzono obowiązki pracownicze specjalisty do spraw kadr i płac w wymiarze czasu pracy wynoszącym 1/10 etatu oraz wynagrodzeniem podstawowym w wysokości 542,28 zł. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano siedzibę spółki.

/umowa o pracę k.103 akt ZUS /

Oprócz wnioskodawczyni, płatnik w oparciu o umowy o pracę, zatrudnia:

- od dnia 1 lutego 2016 r. A. C. na stanowisku głównej księgowej w wymiarze czasu pracy wynoszącym 3/4 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1 419,85 zł

- od dnia 17 października 2016 r. R. C. na stanowisku pracownika biurowo – administracyjnego w wymiarze czasu pracy wynoszącym 1/2 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 1 389,95 zł.

- od 1 grudnia 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. M. G. na stanowisku pomocy księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 1 500,00 zł.

- od dnia 11 maja 2016 r. do 31 lipca 2017 r. A. K. na stanowisku księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 1 700,00 zł.

- od dnia 1 października 2017 r. E. K. na stanowisku księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 1 700,00 zł.

- od dnia 12 lipca 2016 r. I. P. na stanowisku księgowej w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w wysokości 2 000,00 zł.

/zestawienie k.164/

Wnioskodawczyni była pacjentką kliniki leczenia bezpłodności. W trakcie wizyty lekarskiej w dniu 15 czerwca 2016 r. rozpoznano u wnioskodawczyny niepłodność kobiecą innego pochodzenia.

/dokumentacja medyczna k.108/

Aneks do umowy o pracę zawartym dnia 1 lipca 2016r. między (...) Sp. z o.o. reprezentowaną przez A. C., a M. F. (noszącą wówczas nazwisko C.) - z dniem 1 lipca 2016r. zmieniono wymiar czasu pracy na 1/2 etatu, a rodzaj umówionej pracy na specjalistę do spraw kadrowo-płacowych/informatyka. Wynagrodzenie podstawowe netto zostało określone na kwotę 3 134,08 zł. Do powierzonych M. F. obowiązków miało należeć, zgodnie z pisemnym „zakresem obowiązków”:

- na stanowisku specjalisty ds. kadr i płac: naliczanie list płac, sporządzanie deklaracji ZUS, prowadzenie dokumentacji pracowniczej, ewidencjonowanie czasu pracy pracowników, rozliczanie urlopów wypoczynkowych, prowadzenie akt osobowych, kontakt w zakresie pracowników z Komornikami, Urzędem Skarbowym, ZUS itp., sprawdzanie pod względem merytorycznym i formalnym dokumentów, zarządzanie sprawozdawczością GUS w zakresie kadr i płac, inne zadania delegowane przez Pracodawcę,

- na stanowisku informatyka: obsługa sieci komputerowej firmy , wsparcie techniczne w zakresie oprogramowania , przeprowadzanie aktualizacji systemów informatycznych, inne zadania z zakresu IT.

/aneks do umowy o pracę k.104 , zakres obowiązków k.105 akt ZUS/

W dniu 15 lipca 2016 r. M. F. (noszącą wówczas nazwisko C.) zawarła z firmą: F. – Biuro (...) umowę o pracę na czas określony od 1 sierpnia 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. w niepełnym wymiarze czasu – 3/4 etatu, na mocy której powierzono jej stanowisko księgowej oraz informatyka z wynagrodzeniem 2 775,00 zł brutto. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano siedziby firmy tj. K. oraz P.. Wnioskodawczynie w soboty pracowała 10 godzin, a pozostałe dni pracy przypadały na wtorki , środy oraz czwartki (od 6 do 8 godzin dziennie, co dawało tygodniową sumę w ilości 30 godzin pracy). W K. pracowała 1 lub 2 godziny, a następnie z dokumentami przyjeżdżała do siedziby firmy znajdującej się P..

/umowa o pracę k.180; zeznania świadka B. M. min.00:05:01 – 00:26:01 rozprawy z dnia 14 maja 2018 r. - płyta CD k.202; zeznania wnioskodawczynie min.00:04:53 – 00:17:47 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w

związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:26:01 – 01:04:49 rozprawy z dnia 14 maja 2018 r. - płyta CD k.202 , min.00:02:43 – 00:17:35 rozprawy z dnia 14 lutego 2018 r. - płyta CD k.193/

W dniu 8 sierpnia 2016 r. u wnioskodawczynie rozpoznano ciężę - 9 tydzień.

/dokumentacja medyczna k.108/

W dniu 11 sierpnia 2016 r. płatnik składek (...) Sp. z o.o. złożył za M. F. imienny raport miesięczny o należnych składkach za lipiec 2016 r. z wykazaniem podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne w wysokości 542,28 zł (1/10 etatu). W dniu 17 sierpnia 2016 r. ww. płatnik składek złożył za M. F. korektę imiennego raportu miesięcznego o należnych składkach za lipiec 2016 r. z wykazaniem podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 2 250,00 zł (1/2 etatu). W dniu 26 sierpnia 2016 r. płatnik składek złożył za M. F. kolejną korektę imiennego raportu miesięcznego o należnych składkach za lipiec 2016 r. z wykazaniem podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 3 134,08 zł (1/2 etatu).

/bezsporne, a nadto ustalenia w aktach ZUS/

Wnioskodawczynie pracowała w (...) Sp. z o.o. w różnych godzinach - pomiędzy 8.00 a 20.00, a czas i dni pracy były uzależnione od terminów, które obligowały płatnika do terminowego wykonania usług. M. F. obsługiwała różne firmy w zakresie płac i kadr, którym płatnik świadczył w tym zakresie usługi. M. F. zapoznawała także niektórych nowych pracowników ze specyfiką pracy w firmie płatnika.

/zeznania świadków: I. P. min.01:07:04 – 01:28:26 , E. K. min.01:28:26 – 01:43:22 , N. B. min.01:43:22 – 01:59:24 rozprawy z dnia

15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129, zeznania A. C. min.00:17:47 – 00:21:02 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:40:55 – 01:04:14 rozprawy z dnia 15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129/

(...) s.c. zawarło w dniu 17 listopada 2014 roku umowę o świadczenie usług kadrowych z P.. (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Spółką komandytową w Ł.. Po przekształceniu spółki cywilnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością strony powyższej umowy nadal kontynuowały współpracę. Na mocy aneksu do umowy z dnia 17 listopada 2014 roku postanowiono, że ze strony zleceniobiorcy osobą upoważnioną do kontaktu będzie M. C..

/aneksy –k.149-150, umowa – k.151/

Wnioskodawczynie była niezdolna do pracy w okresie od 4 października do 2 listopada 2016 r., a następnie od 1 grudnia 2016 r.

/bezsporne/

Podczas nieobecności wnioskodawczynie w pracy, jej obowiązki dotyczące kwestii kadr i płac zostały przejęte przez osoby, z którymi płatnik zawarł umowy zlecenia – N. B., M. P. i K. B.. Płatnik nie zatrudnił informatyka, a także nie powierzył tych obowiązków innej osobie. Wszelkie kwestie dotyczące problemów informatycznych miały być zgłaszane do A. C..

/zeznania świadków: I. P. min.01:07:04 – 01:28:26 , E. K. min.01:28:26 – 01:43:22, N. B. min.01:43:22 – 01:59:24 rozprawy z dnia

15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129, zeznania A. C. min.00:17:47 – 00:21:02 rozprawy z dnia 23 lipca 2018 r. - płyta CD k.278 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:40:55 – 01:04:14 rozprawy z dnia 15 listopada 2017 r. - płyta CD k.129/

M. F. urodziła dziecko w dniu 3 marca 2017 r.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody w postaci dokumentów, a także częściowo w oparciu o dowód z zeznań świadków oraz wnioskodawczynie i przesłuchanej w imieniu płatnika - Prezes Zarządu A. C.. O ile z dowodów tych wynika, że wnioskodawczynie zajmowała się obsługą podmiotów będących klientami płatnika, a także zajmowała się w jakimś zakresie obsługą informatyczną jego firmy, o tyle nie sposób stwierdzić, iż począwszy od 1 lipca 2016 r. zakres obowiązków wnioskodawczynie uległ zasadniczej zmianie, uzasadniającej tym samym zwiększenie wymiaru czasu pracy, a co za tym idzie również wysokości należnego jej wynagrodzenia. Co więcej, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby u płatnika zaistniała ekonomiczna potrzeba zwiększenia obowiązków pracowniczych wnioskodawczynie (nie złożono żadnej dokumentacji na tę okoliczność), a brak zatrudnienia pracownika w miejsce nieobecnej wnioskodawczynie z całą pewnością to potwierdza. Podkreślić także należy, że świadkowie I. P., E. K. i N. B. oprócz twierdzeń, iż począwszy od lipca 2016 r. czas obecności wnioskodawczynie w pracy uległ wydłużeniu, nie potrafiły sprecyzować, w jakich konkretnych godzinach miała ona wykonywać powierzone jej, w ramach zwiększonego wymiaru czasu pracy czynności oraz przez ile godzin. Poza tym ich zeznania nie zasługują na wiarę także z tego powodu, że nierealnym jest, aby odwołująca na rzecz płatnika świadczyła pracę codziennie (jak twierdziły) w sytuacji, gdy była jeszcze zatrudniona od 1 sierpnia 2016 roku u innego pracodawcy – siostry jej matki - B. M. na $\frac{3}{4}$ etatu oraz średnio 80 godzin w miesiącu, czyli około 20 godzin w tygodniu zajmowała jej praca w ramach zawartych z A. C. umów zlecenia.

Ponadto Sąd odmówił wiary zeznaniom odwołującej, przesłuchanej w imieniu płatnika- A. C. oraz świadków I. P., E. K. i N. B., co do konieczności zwiększenia wymiaru etatu wnioskodawczynie od dnia 1 lipca 2016 roku w związku z powierzeniem jej w większym zakresie obowiązków informatyka. Powyższe okoliczności, oprócz głośłownych twierdzeń nie zostały potwierdzone żadną dokumentacją, w postaci, czy to dowodów zakupu nowego oprogramowania i nowych komputerów, których instalacją rzekomo miała zajmować się skarżąca. Przeciwno prawdziwości tych zeznań świadczy także fakt, że w okresie nieobecności wnioskodawczynie w pracy nie zatrudniono pracownika, który miałby zajmować się tymi czynnościami – skoro zaistniała taka potrzeba od lipca 2016 roku, ani nie powierzono ich ewentualnie innemu pracownikowi.

Należy zwrócić także uwagę, że ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż zarówno siedziba firmy płatnika, jak i siedziba jednoosobowej firmy (...) (na rzecz której wnioskodawczynie w spornym okresie z całą pewnością świadczyła umowy zlecenia) znajdowały się w tym samym miejscu, a zatem nie sposób stwierdzić, które czynności wnioskodawczynie wykonywała w ramach łączącego ją z płatnikiem stosunku pracy, a które w ramach stosunku cywilno – prawnego i ile czasu przeznaczala na wykonanie poszczególnych z nich. Z tych też względów Sąd uznał za pozostające bez znaczenia, dokumenty załączone do odwołania w postaci maili, gdyż nie jest wiadome w imieniu której firmy odwołująca prowadziła korespondencją, tj. spółki z o.o., czy jednoosobowej działalności gospodarczej matki. Obie firmy nosiły bowiem nazwę F.. Ponadto z uwagi na to, że pracodawca nie prowadził jakiegokolwiek ewidencji czasu pracy, nie jest wiadome, czy odwołująca w dniach, w których wysłano kilka maili - w sposób ciągły świadczyła pracę, czy też w międzyczasie pracowała w ramach umowy zlecenia, bądź umowy zawartej z B. M..

Jako niewiarygodne Sąd ocenił zeznania wnioskodawczynie oraz płatnika, co do możliwości podjęcia przez wnioskodawczynię zwiększonego wymiaru czasu pracy dopiero od lipca 2016 r. Ze zgromadzonych dowodów wynika bowiem, że począwszy od marca 2016 r. wnioskodawczynie nie uczestniczyła w zajęciach studenckich, a zatem już od tego momentu nie było żadnych przeszkód, co do możliwości powierzenia jej obowiązków pracowniczych w ramach zwiększonego wymiaru czasu pracy. Nie uszło także uwadze Sądu, iż złożenie przez płatnika korekt imiennych raportów miesięcznych o należnych składkach za wnioskodawczynię za lipiec 2016 r. nastąpiło dopiero w sierpniu 2016 r., a w dodatku już po dniu, w którym wnioskodawczynie dowiedziała się o fakcie zajęcia w ciążę.

Sąd pominął dowód z wyciągu z konta bankowego wnioskodawczynie, gdyż w ocenie Sądu przedmiotowy wniosek zmierzał jedynie do wydłużenia postępowania, bowiem informacje zawarte w tym dokumencie pozostają bez znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie nie zasługuje na uwzględnienie i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017, poz. 1778 dalej przywoływana jako ustawa), płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Z kolei art. 13 pkt 1 ustawy wskazuje, iż obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a (art. 8 ust. 1 ustawy)

W myśl art. 18 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Przychód został zdefiniowany w art. 4 pkt 9 ustawy, jako przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych m.in. z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy wynika natomiast, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie ustalania wymiaru składek i ich poboru (od której przysługuje odwołanie do Sądu - art. 83 ust. 2), co jest naturalną konsekwencją tego, iż do zakresu działania tego organu należy wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne (art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy). Wymierzanie składek oznacza natomiast określenie wysokości tych składek według wynikającej z ustawy stopy procentowej (art. 22 ustawy) od podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 18-21 ustawy).

Z powyższego wynika zatem, że organ rentowy może ustalać decyzjami wymiar składek.

Zgodnie z ugruntowanym już poglądem judykatury, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach uprawnienia wynikającego z art. 41 ust. 12 i 13 ustawy w zw. z art. 83 ustawy, może zakwestionować i zmienić, w drodze decyzji, wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe - jeżeli jednak kwestionuje wysokość wynagrodzenia (przychodu) w zasadzie jedynie poprzez odwołanie do instytucji prawa cywilnego względnie prawa pracy regulujących stosunki prawne, na podstawie których ustalono wynagrodzenie.

Jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa, a więc okoliczności czyniących czynność prawną nieważną w myśl art. 58 § 1 i 3 k.c. Nadmierne podwyższenie (ustalenie) wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń (por. z wielu np. uchwał Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, opubl. OSNP 2005/21/338, LEX nr 148238).

Mając na uwadze powołany w podstawie prawnej zaskarżonej decyzji art. 58 § 2 k.c. Sąd zważył, że zgodnie z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba, że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy. Paragraf 2 cytowanego przepisu wskazuje z kolei, że nieważna jest czynność

prawne sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Natomiast art. 58 § 3 k.c. wskazuje, że jeżeli nieważność jest dotknięta tylko część czynności prawnej czynności pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba, że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynności nie zostałyby dokonana.

Dla oceny zajścia przesłanek z art. 58 § 1 – 3 k.c. istotne znaczenie ma przepis regulujący kwestię wysokości wynagrodzenia pracowników – art. 78 § 1 k.p. – zgodnie z którym wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Rekonstruując klauzule obejścia prawa w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. i naruszenia art. 58 § 2 k.c. przy ocenie, czy wynagrodzenie było zawyżone, należy mieć na uwadze, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Od jego wysokości zależą wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty itp. Umowa o pracę ustalając de facto ów przychód, wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. W związku z powyższym ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego. Godziwość wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych musi być zatem interpretowana przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych. Podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy, natomiast ocena godziwości tego wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 listopada 2015 r. III AUa 939/15, za: LEX nr 1950563).

W niniejszej sprawie należało ocenić czynność prawną w zakresie zmiany warunków pracy i płacy od dnia 1 lipca 2016r., której konsekwencją było przyznanie M. F. wynagrodzenia w wysokości 3 134,08 zł, przy jednoczesnej zmianie wymiaru czasu pracy na 1/2 etatu.

Przeprowadzone w tym kierunku postępowanie dowodowe, doprowadziło Sąd do przekonania, iż wysokość wynagrodzenia ustalona aneksem z dnia 1 lipca 2016 r., pomiędzy ubezpieczoną, a płatnikiem składek miała na celu wyłącznie umożliwienie skorzystania ubezpieczonej ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w większym wymiarze, w szczególności z prawa do wyższego zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego oraz nie wynikały, ani z rodzaju, ani też z charakteru świadczonej przez odwołującą się pracy.

Zaznaczenia przy tym wymaga, że sam fakt zajścia w ciężę ubezpieczonej oraz chęć uzyskania zasiłków nie przesądza o tym, że jej zamiarem przy podjęciu zatrudnienia było wyłącznie skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Ustalone w sprawie okoliczności potwierdzają słuszność oceny ZUS co do tego, że wzrost podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne M. F. od dnia

1 lipca 2016 r. był czynnością sprzeczną z zasadami współzycia społecznego, której celem było uzyskanie wyższych świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

W sprawie nie ma żadnych wiarygodnych dowodów, które potwierdzałyby tezę skarżącej, że wzrost wynagrodzenia był podyktowany zwiększeniem ilości obsługiwanych przez płatnika podmiotów. Z dostępnego materiału dowodowego nie wynika również, by wnioskodawczyni miała powierzone i by realizowała znacznie zwiększoną ilość zadań, które mogłyby uzasadniać tak znaczący wzrost jej wynagrodzenia. Co więcej, ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby u płatnika zaistniała potrzeba powierzenia wnioskodawczyni obowiązków specjalisty do spraw kadrowo-płacowych/informatyka w wymiarze czasu pracy wynoszącym 1/2 etatu. Twierdzenie to uzasadnia fakt, iż płatnik

podczas nieobecności wnioskodawczynie w pracy nie zatrudnił w ogóle pracownika na stanowisko informatyka, a nadto obowiązki specjalisty do spraw kadrowo – płacowych rozdzielił pomiędzy innych zatrudnianych pracowników. Nie sposób zatem stwierdzić, aby od 1 lipca 2016 r. wnioskodawczynie wykonywała obowiązki pracownicze w wymiarze określonym w aneksie do umowy o pracę

Sąd uznał, że kluczową kwestią okazała się natomiast koincydencja czasowa zajścia w ciążę przez wnioskodawczynię ze zmianami warunków płacy i pracy z dniem 1 lipca 2016 r. Wprawdzie nie sposób przyjąć, iż w dacie 1 lipca 2016 r. strony aneksu wiedziały, że M. F. jest w ciąży, to jednak w dacie tej z całą pewnością była ona pacjentką kliniki leczenia bezpłodności. Co jednak istotne, działania polegające na złożeniu w ZUS stosownych korekt z wykazaniem podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 3 134,08 zł zostały podjęte przez płatnika dopiero w momencie, gdy u wnioskodawczynie potwierdzono fakt zajścia w ciążę tj. po 8 sierpnia 2016 r. M. F. i płatnik składek mogli zatem spodziewać się, że niedługo powstanie u wnioskodawczynie niezdolność do pracy w okresie ciąży i że ciężar wypłaty świadczeń na rzecz wnioskodawczynie przejmie wkrótce w zastępstwie pracodawcy ZUS.

Zgodnie z art. 13 Kodeksu pracy pracownik ma prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę. Zasada godziwości wynagrodzenia nie wyznacza jednak dolnej granicy płacy, ale także górne granice płacy z czego wynika niegodziwość płacy rażąco wysokiej. Wynagrodzenie godziwe to inaczej należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe.

Ocena wysokości wynagrodzenia umówionego przez strony stosunku pracy powstaje także na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych w zakresie ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne. Umowa o pracę wywołuje skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, bowiem kształtuje stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Są to doniosłe skutki zarówno z punktu widzenia pracownika (ubezpieczonego), jak i interesu publicznego. Podkreślić przy tym należy, iż w prawie ubezpieczeń społecznych istnieje znacznie mocniejsza niż w prawie pracy bariera działania w ramach prawa, oparta na wymagającym ochronie interesie publicznym i zasadzie solidarności ubezpieczonych.

Nadmiernemu uprzywilejowaniu płacowemu pracownika, które w prawie pracy mieściłoby się w ramach art. 353¹ k.c., w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, można przypisać zamiar nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Należy bowiem mieć na względzie, że alimentacyjny charakter tych świadczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, żeby płaca – stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki – nie była ustalona ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej, zapewniającej godziwe utrzymanie, nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji aby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Zauważyć przy tym wypada, że chociaż przepisy prawa ubezpieczeń społecznych odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia udzielanych z zasobów ogólnospołecznych.

Jak już wyżej zaznaczono istotne znaczenie ma przepis regulujący kwestię wysokości wynagrodzenia pracowników tj. art. 78 § 1 k.p., zgodnie z którym wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Sąd nie neguje kwalifikacji wnioskodawczynie w zakresie powierzonych jej obowiązków pracowniczych. Niemniej jednak w niniejszej sprawie nie ma natomiast żadnych wiarygodnych dowodów, choćby w kontekście faktu, że siedziba firmy płatnika, jak i siedziba jednoosobowej firmy (...) (na rzecz której wnioskodawczynie w spornym okresie z całą pewnością świadczyła umowy zlecenia) znajdowały się w tym samym miejscu, na to, że wnioskodawczynie faktycznie otrzymała od dnia 1 lipca 2016r. zwiększoną ilość zadań do wykonania. Ponadto wątpliwym wydaje się, aby wnioskodawczynie wiedząc o tym, że jest w ciąży, zdecydowała się zwiększyć dotychczas obowiązujący ją wymiar czasu pracy. W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy niewątpliwym jest, że wysokie i wygórowane wynagrodzenie

odwołującej, nieadekwatne do jej wcześniejszego wynagrodzenia za taką samą pracę zostało ustalone na krótki okres pracy z powodu ciąży.

Podkreślenia wymaga, że twierdzenia stron co do zwiększania ilości godzin pracy u płatnika do 1/2 etatu są tym bardziej nierealne, że do 30 września 2016 roku odwołująca wykonywała umowy zlecenia zawarte z A. C. (prowadzącą jednoosobową działalność gospodarczą), co zajmowało jej średnio około 80 godzin miesięcznie oraz od 1 sierpnia 2016 roku była jeszcze zatrudniona u B. M. (siostry A. C.) na 3/4 etatu. Oznaczałoby to, że łącznie na pracę przeznaczała około 270 godzin miesięcznie. W ocenie Sądu przyjęcie na siebie tak wielkiego obciążenia w okresie trwania ciąży do porodu nie odpowiada żadnym realiom związanym z wytrzymałością organizmu ludzkiego, co samo w sobie świadczy o braku zamiaru wykonywania przez wnioskodawczynię zatrudnienia w takim wymiarze.

Na marginesie wskazać należy, że bez znaczenia dla ustalenia wymiaru zatrudnienia wnioskodawczyni w spornym okresie jest fakt wskazania jej ze strony płatnika jako osoby upoważnionej do kontaktu z P.. (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością Spółką komandytową w Ł.. Powyższe nie ma bowiem żadnego związku ze zmianą warunków zatrudnienia i wynagradzania od dnia 1 lipca 2016 roku i miało miejsce we wcześniejszym okresie.

Mając powyższe ustalenia na względzie Sąd Okręgowy uznał, że łącząca wnioskodawczynię i płatnika umowa o pracę zmieniona aneksem od dnia 1 lipca 2016 r. w części dotyczącej wysokości wynagrodzenia za pracę i wymiaru czasu pracy jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, a w szczególności z zasadą ekwiwalentności składek i świadczeń oraz zakazem świadomego osiągnięcia przez jednych ubezpieczonych nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu i w tym zakresie stosownie do art. 58 § 2 i 3 k.c. w zw. z art. 300 k.p. jest nieważna.

Należy zatem zaaprobować stanowisko organu rentowego, co do przyjętej podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w spornym okresie zatrudnienia od dnia 1 lipca 2016 r. w wysokości 542,28 zł.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, o czym orzekł w punkcie 1 sentencji wyroku.

Mając na uwadze wynik postępowania oraz datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji, Sąd o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz.1804 ze zm). Przedmiot niniejszej sprawy dotyczy w rzeczywistości wymiaru składek. Wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie wyniosła 9 600,00 zł, stąd należne organowi rentowemu wynagrodzenie stanowi kwota 1 800,00 zł.

Ze względu na datę wniesienia odwołania od zaskarżonej decyzji zastosowania nie miała jeszcze zmiana powołanego rozporządzenia wprowadzona Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 września 2017 roku (Dz.U. 2017, poz. 1799) dopiero z dniem 13 października 2017 roku, ponieważ zgodnie z § 2 tego rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

S.B.